

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 673/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om förbättrande av läktarsäkerheten vid idrottsevenemang genom ett portförbudssystem

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 673/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Pauli Kiuru /saml m.fl.:

Är det enligt den ansvariga ministern rätt att den gällande lagstiftningen inte möjliggör att man med ett portförbudssystem förhindrar tillträde till matchevenemang för personer som upprepade gånger uppträtt störande,

är vår lagstiftning till alla delar uppdaterad med avseende på våra internationella åtaganden att vidta alla tänkbara åtgärder för att minska våldet vid matcher och på den skyldighet att garantera allmän ordning och säkerhet som lagstiftaren har med stöd av grundlagen,

är ni redo att ge ert ministerium i uppdrag att ännu under den här valperioden inleda beredningen av en lagstiftning som syftar till att införa ett portförbudssystem vid idrottsevenemang och

hur länge bedömer ni att beredningen av den nya lagstiftningen vid ministeriet tar innan propositionen är klar att lämnas till riksdagen för behandling?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Det har tidvis också under de senaste åren förts diskussioner om möjligheten att ge portförbud i synnerhet vid idrottsevenemang. Begreppet portförbud finns inte i vår nuvarande lagstiftning, men oftast torde det avse att en viss person vägras tillträde till ett visst eller vissa evenemang eller områden antingen tills vidare eller för viss tid på grund personens tidigare agerande.

Lagstiftning som möjliggör portförbud kan sägas ha varit i kraft tidigare också i Finland. I lagen om offentliga nöjeställningar (492/1968) föreskrevs det att förening eller annan sammanslutning samt ägare och innehavare av samlingslokal eller samlingsområde äga rätt att för viss tid, högst ett år åt gången, förvägra person, som på grund av sina levnadsvanor kan befaras störa ordningen eller äventyra säkerheten därstädes, tillträde till offentlig nöjeställning, som de föranstalta på samlingsplats, vilken de äga eller varaktigt eller tillfälligt inneha.

För att träda i kraft skulle beslutet underställas polisdistriktets chef för fastställelse. En chef för ett polisdistrikt kunde enligt den lagen också utfärda ett motsvarande förbud att besöka antingen vissa eller alla offentliga nöjestillställningar. Lagen om offentliga nöjestillställningar upphävdes genom lagen om sammankomster (530/1999) som trädde i kraft 1999.

Europarådets konvention om en integrerad strategi för trygghet, säkerhet och service vid fotbollsmatcher och andra idrottsevenemang har satts i kraft i Finland genom lag. I konventionen konstateras det bland annat att parterna ska vidta alla åtgärder som står till buds för att minska risken för att enskilda eller grupper deltar i eller förbereder våldshandlingar eller oroligheter. Enligt konventionen ska parterna vidare, i enlighet med nationell och internationell rätt, säkerställa att det finns ändamålsenliga regler för utestängning för att motverka och förhindra våldshandlingar och oroligheter, och att dessa regler är adekvata i förhållande till riskernas art och var de föreligger.

Störande beteende förekommer också vid idrottsevenemang. Å andra sidan gör också vår gällande lagstiftning det möjligt att ingripa i sådant störande beteende. Bland annat polislagen (872/2011) och lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) innehåller bestämmelser enligt vilka man får ingripa i ett sådant beteende om de villkor som anges i bestämmelserna är uppfyllda. Till exempel har en ordningsvakt vid en offentlig tillställning rätt att på de villkor som anges i lagen vägra en sådan person tillträde till ett evenemang som på grund av sitt tidigare beteende kan misstänkas komma att äventyra ordningen eller säkerheten på området. Det är emellertid sant att det i vår lagstiftning inte finns uttryckliga bestämmelser om ett portförbudssystem, och den ovan nämnda befogenheten för ordningsvakter innebär inte heller det i praktiken.

Utöver de åtgärder för ingripande vid störande beteende som det föreskrivs om i andra lagar kan det också vara skäl att överväga ett portförbudssystem för idrottsevenemang som en sista utväg för att förebygga störningar. I supporterkulturens utveckling under de senaste åren har det funnits särdrag som gör att det kunde finnas behov av ett sådant system. I synnerhet på fotbollsmatcher har det enligt polisens observationer de senaste åren förekommit många händelser som äventyrat den allmänna ordningen.

Enligt min uppfattning skulle ett system med portförbud baserat på lag förutsätta ett omfattande förvaltningsövergripande samarbete och olika intressegruppers deltagande. Till ett sådant lagstadgat system hänför sig bland annat frågor som gäller behandlingen av personuppgifter, grundläggande fri- och rättigheter och genomförandet av systemet i praktiken. För att systemet ska kunna genomföras krävs det troligen i praktiken att ett registersystem skapas för identifiering av personer som fått portförbud. Därför kan skapandet av ett portförbudssystem för idrottsevenemang baserat på lag inte förenklas till enbart en fråga om den så kallade rätten att välja kunder.

En utvärdering av förutsättningarna för ett system med portförbud kan av motiverade skäl komma att övervägas. I något skede kan också ett fungerande portförbudssystem krävas för ordnande av

internationella idrottsevenemang. Jag anser dock inte att det är realistiskt att ännu under denna valperiod tillsätta ett lagstiftningsprojekt med syftet att införa ett portförbudssystem.

Helsingfors 30.1.2023

Inrikesminister Krista Mikkonen